

для навчання чотирьох видів мовленнєвої діяльності (читання, говоріння, письма та аудіювання) і містять різноманітні завдання для засвоєння фонетичного, граматичного та лексичного матеріалу. Щодо інформаційних сайтів, то вчитель сам повинен визначитися з добром потрібного матеріалу [7, с.44].

Особливо цікаво використовувати матеріал Інтернету під час роботи над проектом. Вчитель може знайти різну, іноді навіть суперечливу інформацію з проблеми, що підлягає в даний момент обговоренню й дослідженню. Пропонуючи подібні матеріали учням, викладач може поставити завдання – відібрати придатну для обговорюваної проблеми інформацію, погодитися з нею, узяти до відома в роботі над проектом, або, навпаки, заперечити її, зрозуміло, аргументовано, для чого також необхідні факти, інформація.

Для ефективної організації навчання за допомогою навчальних сайтів вчитель повинен поставити чітке завдання учням, спрямувати їх пошукову діяльність, допомогти зорієнтуватись у потоці інформації, надати допомогу під час виконання вправ та здійснення реалізацій інших

завдань. Вчитель повинен бути поруч з учнем, коли він потребує допомоги, однак не заважати йому працювати самостійно, стежити за часом, спрямовуючи роботу таким чином, щоб усі учні працювали протягом заняття. Вчитель співпрацює з учнями, використовуючи технічний засіб, що є надзвичайно цікавим для учнів.

Використання сучасних інформаційних технологій на занятті – надзвичайно актуальне і водночас проблематичне питання для викладача іноземної мови. В методиці викладання іноземних мов ця проблема розробляється з початку ХХ століття. Таким чином, використовуючи інформаційні ресурси мережі Інтернет, можна, інтегруючи їх у навчальний процес, більш ефективно вирішувати цілий ряд дидактичних завдань на занятті з англійської мови. Враховуючи всі переваги й можливості сучасних інформаційних технологій, не варто забувати, що комп'ютер, здійснюючи цілу низку функцій навчання, все ж таки не може повністю замінити викладача іноземної мови. Комп'ютер не потрібно протиставляти викладачу. Його потрібно використовувати як засіб підтримки професійної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Артемьева Л. В. Использование мультимедийных средств в обучении иностранным языкам / Л. В. Артемьева. – М., 2010. – 215 с.
2. Белая А.Л. О роли средств интерактивной коммуникации в обучении иностранному языку / А.Л. Белая, О.Н. Шульга // Женщина. Общество. Образование: м-лы 13-ой междунар. науч.-практ. конф., 17 декабря 2010 г.; Минск. Женский институт Энвила. – Минск, 2011. – С. 284-286.
3. Кизлякова Е. С. Внедрение новейших информационных технологий в обучение иностранным языкам / Е. С. Кизлякова. – С.-П., 2010. –178 с.
4. Ковалёва Т.А. Дидактический потенциал подкастов и методика их использования в дистанционной форме обучения иностранному языку / Т.А. Ковалёва // Иностранные языки при дистанционном обучении: м-лы III Международной науч.-практ. конф., 23-25 апреля 2009 г.; Пермь. Том 2. – Пермь: Изд-во Перм. гос. техн. унта, 2009. – С. 48–55.
5. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: учеб. пос. / [Под ред. Е. С. Полат]. – М.: Издательский центр «Академия», 2010. – 272 с.
6. Подопригорова Л. А. Использование Интернета в обучении иностранным языкам / Л. А. Подопригорова // Иностранные языки в школе. – 2010. – № 5. – С. 25–31.
7. Сысоев П.В. Методика обучения иностранному языку с использованием новых информационно-коммуникационных Интернет-технологий: учебно-метод. пособ. для учителей, аспирантов и студентов / П.В. Сысоев, М.Н. Евстигнеев – Ростов н/Д: Феникс; М: Глосса-Пресс, 2010. – 182 с.
8. Токменко О. Інформаційні технології у викладанні іноземних мов: сьогодні і скрізь віки / О. Токменко // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2011. – № 2. – С. 98–100.

УДК 37.011.32.041

СТАН ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ

Шилко А.О. – магістр

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

Орієнтація навчання у ЗВО на студента зумовлює по-іншому підходити до професійної підготовки майбутніх педагогів. Вона вимагає створення умов для формування готовності до

безперервного професійного саморозвитку. Європейська система навчання декларує вимоги до кваліфікаційних характеристик випускника закладу вищої освіти, у яких зазначено

безперервне навчання протягом життя. Ця вимога є підставою для організації безперервного навчання та самовдосконалення майбутнього фахівця. Тому ще в стінах альма-матер потрібно здійснювати підготовку до майбутнього професійного саморозвитку. Одним зі шляхів реалізації цієї вимоги є формування готовності майбутніх педагогів до безперервного професійного самовдосконалення.

Мета дослідження – визначити готовність майбутніх педагогів до безперервного професійного самовдосконалення та запропонувати ефективні форми, методи й прийоми її формування.

Для розв'язання поставлених перед нами завдань ми, по-перше, проаналізували основні поняття дослідження – «самовдосконалення», «професійне самовдосконалення» і «готовність до професійного самовдосконалення». Переглянувши наукову літературу та результати досліджень науковців, ми зупинилися на такому визначенні самовдосконалення – це свідомі і планомірна робота над собою з метою формування і покращення певних властивостей і якостей. За основу ми взяли визначення професійного самовдосконалення М. Фіцули – «це безперервний і динамічний процес підвищення рівня особистісного потенціалу й професійної компетенції відповідно до суспільних вимог та власної програми розвитку особистості» [1]. Готовність фахівця здійснювати будь-яку діяльність є фундаментальною її основою. У психолого-педагогічних дослідженнях готовність розглядається як особистісне утворення (Т. Вайніленко (Т. Шестакова), І. Гавриш, Л. Дудікова,

В. Іщенко, К. Дурай-Новакова, Л. Кондрашова, О. Пехота, П. Харченко та інші), як інтегральна характеристика (Г. Бистрюкова, Л. Рибалко та інші), як принцип професійної діяльності (О. Городиська, О. Мороз, В. Сластьонін, Г. Троцько та інші). У нашому дослідженні під готовністю до професійного самовдосконалення ми розуміємо складну систему, спрямовану на успішне виконання професійної діяльності, сутність якої в певній мірі визначається специфікою діяльності, показником якої вона є, і яка формується на основі зовнішніх і внутрішніх умов.

Оскільки складовою готовності до професійної діяльності у більшості робіт науковців визначається професійне самовдосконалення, тому ми провели діагностику з визначення готовності майбутніх педагогів до безперервного професійного самовдосконалення. Практичне дослідження було проведено на базі Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Основними методами на цьому етапі наукового пошуку виступили спостереження, опитування і методи математичного та графічного аналізу отриманих результатів.

Участь в анкетуванні взяв 51 студент 3-го курсу факультету іноземних мов, 1-го курсу факультету філології та журналістики і 3-го курсу факультету дошкільної, початкової освіти та мистецтв (рис. 1.). Проведений нами констатуючий експеримент дозволив виявити рівень знань студентів з теми професійного самовдосконалення та його основних форм і методів.

Рис. 1. Результати анкетування щодо потреби у професійному самовдосконаленні

Ми виявили, що більшість студентів не володіють знаннями про самовдосконалення та саморозвиток особистості. Проте, більшість з опитаних вважають, що знання про особливості професійного самовдосконалення їм аж ніяк не завадять. Результати констатуючого експерименту дозволили нам обґрунтувати необхідність цілеспрямованої підготовки майбутніх педагогів до професійного самовдосконалення. Так вагомість професійного самовдосконалення у житті людини визначає більшість опитаних: 29% - думали над цим питанням, але не займалися цим, а 7% - навіть не замислювались над цим питанням. 35% опитаних нами студентів відповіли, що не відчувають потреби у власному самовдосконаленні, 52% респондентів зазначили, що часто відчувають необхідність у власному самовдосконаленні та 13% опитаних респондентів запевняють, що вони мають бажання до самовдосконалення, але, за браком часу, або ж за відсутністю знань про форми та методи самовдосконалення, відкладають цей процес. Проте, 71% респондентів важливо реалізувати себе у майбутньому в даній професії, а 17% відповіли, що взагалі будуть реалізовувати себе в іншій професійній діяльності.

За отриманими результатами можна зробити висновок, що у навчальному закладі не було використано цілеспрямованої роботи щодо професійного самовдосконалення, не проводилась підготовка студентів до здійснення у майбутньому удосконалення професійних умінь та навичок.

Це зумовило нас розробити програму професійного самовдосконалення студентів. Ми рекомендуємо ввести в навчальний процес розроблений нами спецкурс «Основи

самовдосконалення професійної майстерності педагога». Його метою є координація діяльності майбутніх педагогів, спрямована на самовдосконалення і саморозвиток професійних компетенцій.

Ми прогнозуємо такі результати: майбутні педагоги усвідомлять необхідність самовдосконалення для підвищення рівня професійної майстерності, засвоять складові процесу самовдосконалення, алгоритм роботи над індивідуальною науково-методичною темою; придбають вміння розробляти план самовдосконалення, удосконалять здатності застосування методів та прийомів самовдосконалення. Спираючись на останні дослідження стосовно формування мотивації та потреби у самовдосконаленні майбутніх лікарів [2] та педагогів [3], під час проведення спецкурсу радимо використовувати як традиційні, так й активні форми організації занять: практичну роботу, семінари, тренінги, групову роботу. Зокрема, можна застосувати мозковий штурм, ділову гру «Аукціон», прийом «Карусель» тощо. Технологія проведення спецкурсу містить блок попередньої підготовки, науково-методичний, навчально-методичний і практичний блоки. Радимо адаптувати існуючі програми для педагогів зі стажем до роботи із студентами, щоб ті знайшли ефективні та пріоритетні для себе прийоми розвивальної та корекційної роботи й оволоділи елементарною діагностичною та дослідницькою діяльністю.

Наше дослідження не розв'язало всіх питань з досліджуваної проблеми. Актуальними й перспективними залишаються питання підготовки майбутніх фахівців до самовдосконалення як під час навчання, так і після випуску із ЗВО.

Список використаних джерел:

1. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи. URL: http://pidruchniki.com/70118/pedagogika/profesiynе_samovdoskonalennya_maybutnih_fahivtsiv, (дата звернення 10.10.17).
2. Дудікова Л. В. Формування готовності до професійного самовдосконалення у майбутніх лікарів: Дис....канд. пед. наук: 13.00.04. Вінниця, 2011. 20 с.
3. Шестакова Т.В. Формування готовності майбутнього педагога до професійного самовдосконалення: Дис... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2006. 250 с.